

INHOUDSOPGAVE

OVERZICHTSKAART	4
SYMBOOLVERKLARING	5
WOORD VOORAF	6
DE WANDELINGEN	9

FRIESLAND

ROUTE 1	ORANJEWOUD	10,7 KM	19
ROUTE 2	APPELSCHA	9 / 13 / 16 / 25 KM	23

GRONINGEN

ROUTE 3	KARDINGE	11,8 KM	29
ROUTE 4	SELLINGEN	4,2 / 8,5 / 13,5 KM	35

DRENTHE

ROUTE 5	EMMEN	5 / 6 / 11 KM	41
ROUTE 6	SCHOONoord	11 KM	45

OVERIJSEL

ROUTE 7	HELLENDORRN	7,7 KM	51
---------	-------------	--------	----

FLEVOLAND

ROUTE 8	DRONTEN	16 KM	55
ROUTE 9	LELYSTAD	8 / 13,5 KM	61

GELDERLAND

ROUTE 10	HEERDE	4,5 / 7,2 KM	67
ROUTE 11	LOCHEM	13,8 KM	71
ROUTE 12	NUNSPEET	4,5 / 9,5 KM	75
ROUTE 13	EDE	6 KM	79
ROUTE 14	OOSTERBEEK	9 KM	85

ROUTE 15	WINTERSWIJK	5 / 12 KM	91
ROUTE 16	GROESBEEK	3,2 / 3,4 / 7 / 4,7 / 13 / 21 KM	97

UTRECHT

ROUTE 17	AUSTERLITZ	10 / 14 KM	103
ROUTE 18	LAGE VUURSCHE	7 / 17,5 KM	111
ROUTE 19	SOEST	5 / 9 / 13 KM	119

NOORD-HOLLAND

ROUTE 20	SCHOORL	10,6 / 9,8 / 9,5 KM	125
ROUTE 21	DIEMEN	4,5 / 8 KM	131
ROUTE 22	HUIZEN	7 / 15 KM	137
ROUTE 23	HILVERSUM	8,7 / 11,4 KM	143

ZUID-HOLLAND

ROUTE 24	DELFT	6 / 9 KM	151
ROUTE 25	ZOETERMEER	8,5 / 10,5 / 14,5 KM	157

ZEELAND

ROUTE 26	HOEDEKENS KERKE	11,5 / 17,5 KM	163
ROUTE 27	KAATSHEUVEL	3 / 14 KM	169

NOORD-BRABANT

ROUTE 28	CHAAM	3,9 / 6,6 / 10,5 KM	175
ROUTE 29	LEENDE	6,5 / 11,5 KM	181

LIMBURG

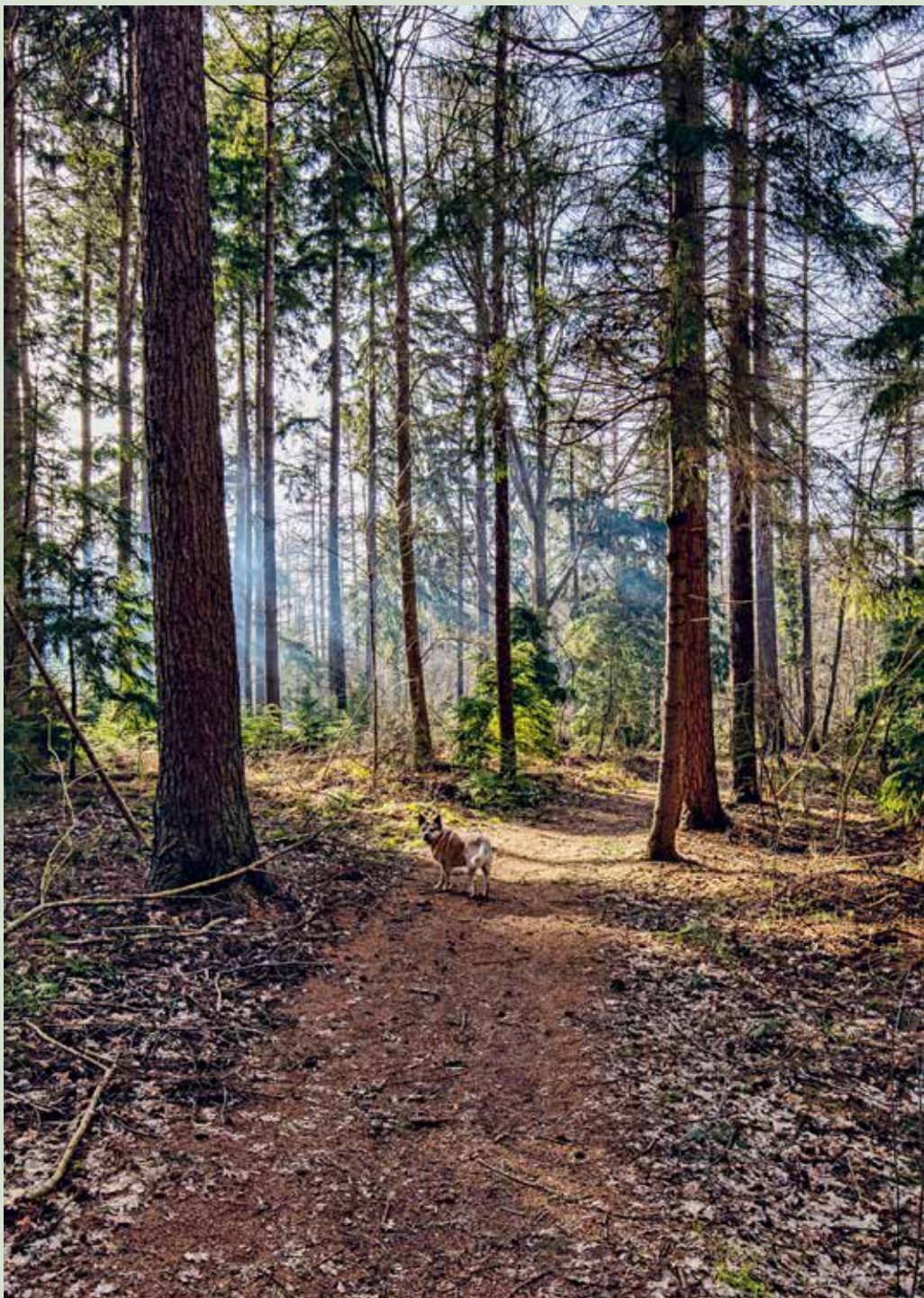
ROUTE 30	HERKENBOSCH	5 / 16 / 21 KM	189
----------	-------------	----------------	-----

OVERZICHTSKAART



SYMBOOLVERKLARING

	ROUTE		UITZICHTPUNT
	ALTERNATIEVE ROUTE	LA / RA / RD	LINKSAF / RECHTSAF / RECHTDOOR
	ROUTERICHTING		CAMPING
	STARTPUNT		MOLEN
	ROUTEBSCHRIJVING		BERG/HEUVEL
	VERWIJSTEKEN		VLEGVELD
	PARKEREN		VOETBALCLUB
	HORECA		UITKIJKTOREN
	INFORMATIEPUNT		SPOORLIJN
	STATION		FIETSPAD
	BIJZONDER GEBOUW		WANDELPAD
	MUSEUM		GRENS
	WATERMOLEN		BOS
	KASTEEL		WEILAND
	KERK		WATER
	MONUMENT		HEIDE
	VUURTOREN		BEBOUWING
	GEMAAL		INDUSTRIEGEBIED
	GRAFVELDER		DUINEN



DE WANDELINGEN

Er valt in Nederland heel wat te wandelen. Helaas mag de hond meestal alleen aangelijnd mee of slechts een klein stukje loslopen. Vandaar dat ik op zoek ben gegaan naar gebieden waar de hondenliefhebber enkele uren zoet kan zijn.

Mijn criteria bij het samenstellen van dit boekje waren:

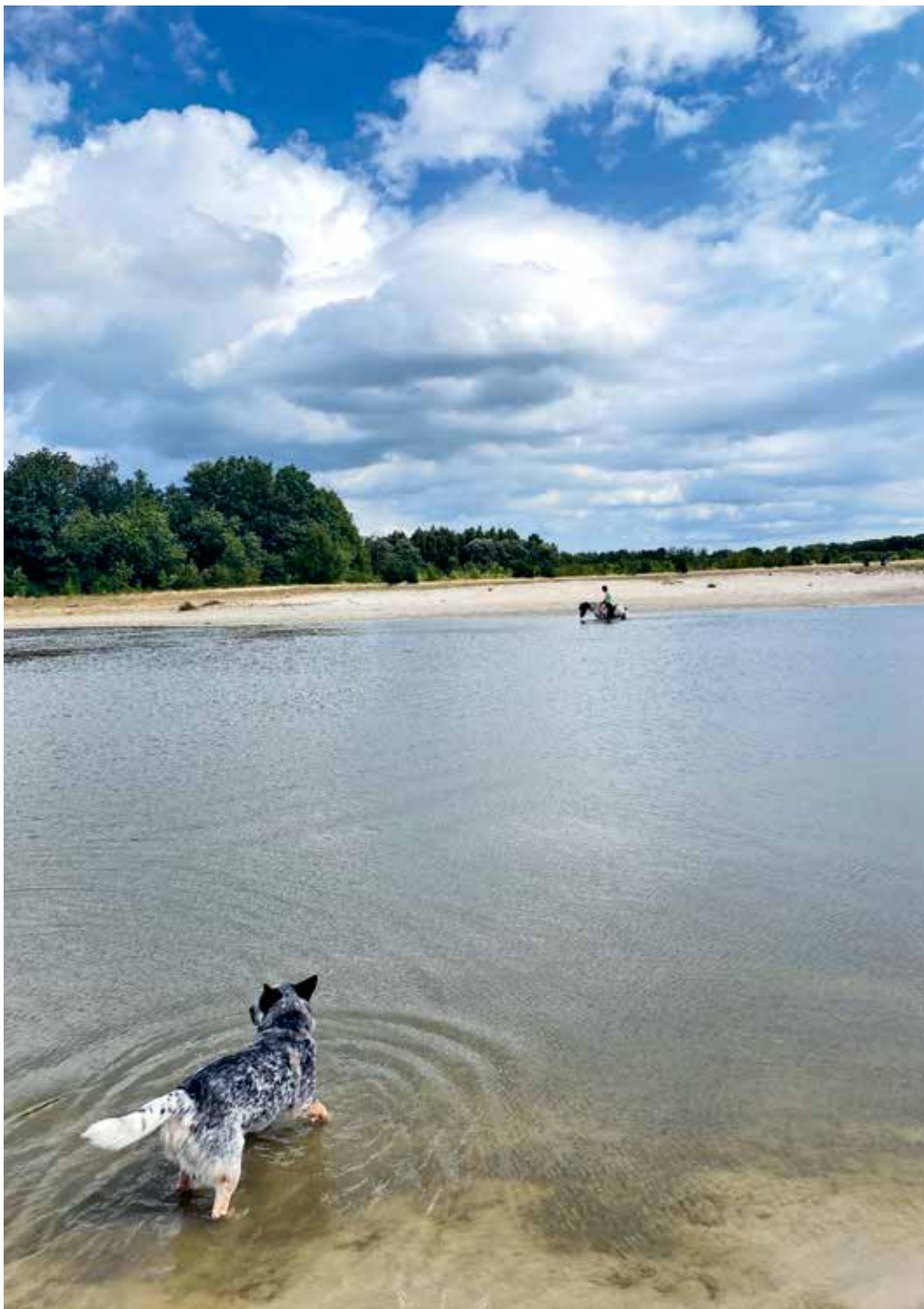
- ♦ Van de langste variant van de route moet de hond minstens 7 km los mogen lopen;
- ♦ De route gaat voornamelijk over onverharde paden;
- ♦ Indien mogelijk maakt de route gebruik van bestaande markeringen;
- ♦ Minimaal één route per provincie.

Alle wandelingen zijn in juli/augustus 2025 gecontroleerd. De kans bestaat echter altijd dat de informatie in deze gids door boswerkzaamheden of door wijzigingen in het beleid van de terreinbeheerders niet meer klopt. Let daarom ook op de borden op het terrein en/of kijk van tevoren op internet.

Loslopen en/of aangelijnd

Of honden los mogen lopen, hangt af van de beheerder van het terrein. Gemeenten, provincies, waterschappen, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de verschillende provinciale landschappen en recreatiestichtingen: allemaal hebben ze hun eigen regels. In het algemeen geldt: 'honden moeten worden aangelijnd, tenzij anders vermeld'.

De nadruk van de wandelingen in dit boekje ligt op gebieden waar de hond los mag lopen. Maar dit wil niet zeggen dat hij dwars door het struikgewas mag rennen. De huisregel – ook in een losloophouding – is: 'je hond mag los op wegen en paden, maar alleen als hij onder appel staat en in je directe nabijheid is.' Dat de hond aan de lijn of op het pad moet blijven, heeft niet alleen te maken met andere recreanten, maar bijvoorbeeld ook



APPELSCHA

DOOR HET DRENTSE LANDSCHAP

Ten zuiden van Appelscha ligt het 6000 ha grote Nationaal Park Drents-Friese Wold. Lang niet iedereen weet dat dit het op een na grootste aaneengesloten bosgebied van Nederland is. Alleen de Veluwe is groter. In de bossen en op het Aekingerzand (alias: de Kale Duinen) vliegt, kruipt en rent van alles. Onder andere de schuwe zwarte specht, het symbool van dit nationale park.

IMPRESSIE

Er zijn vele uitgezette routes in dit gebied. Op de meeste routes moet de hond aangelijnd zijn. Maar op de volgende route ten zuidwesten van Appelscha mag de hond grotendeels wél loslopen. Je kunt hier op eigen houtje zwerven op de vele smalle en brede paden tussen en over stuifduintjes. Ook kun je een bewegwijzerde Natte Neuzenroute lopen van zo'n 7,3 km.

De route hierna bestaat uit twee rondjes: één van 9 km en één van 16 km (of 13 km). Bij de start (en dus ook aan het einde) moet de hond 750 m even aangelijnd zijn. Bij de lus

van 13/16 km moet de hond zo'n 3 km aangelijnd zijn.

Het rondje van 9 km loopt door het bos met stuifduintjes en een nat bos- en heidegebied. Het rondje van 13/16 km leidt vooral langs de buitenkant van het nationaal park en komt bij de spartelvijver voor honden. Je doorkruist bos en opener gebied met ruige graslanden. Echt een wandeling voor wie houdt van een afwisselend landschap én wie de hond geleerd heeft op het pad te blijven en niet achter fietsers/ruiters aan te gaan.

Voor het rondje van 9 km en de twee rondjes samen kun je ook



starten aan de 'boulevard' van Appelscha, waar verschillende gemarkeerde routes starten en waar horeca is. Deze routebeschrijving gaat uit van de start bij het Buitencentrum Drents-Friese Wold (Staatsbosbeheer). De start van zowel de route van 9 km als die van 16 km is hetzelfde. Je kunt de 16 km inkorten tot

13 km door de heen- en terugweg naar het Buitencentrum over te slaan. Parkeer de auto dan op de parkeerplaats bij het Aekingermeer aan de Canada-weg te Elsloo (H op het kaartje).

Wil je alleen naar de spartelvijver, zet de auto dan ook op deze parkeerplaats. Borden wijzen de weg naar de spartelvijver.

**“Je eigen hond maakt geen lawaai.
Hij blaft gewoon.”**

– K. TUCHOLSKY –

ROUTEBSCHRIJVING

STARTPUNT

Parkeerplaats bij Buitencentrum Drents-Friese Wold (Staatsbosbeheer), Terwisscha 6a, 8426 SJ Appelscha (9 en 16 km). Parkeerplaats Aekingermeer, Canadaweg, Elsloo (13 km).

AFSTAND

9 / 13 / 16 / 25 km.

BEWEGWIJZERING

Nee, waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van de knooppunten.

LOSLOPEN

Route 9 km: 8 km /
route 13 km: 11 km /
route 16 km: 14 km.

HONDEBUGGY

Route 9 km: ja, met een kleine omleiding / route 13 en 16 km: nee.

TERREIN

Gemengd bos met stuifduintjes, vennen, weilanden en akkers.

MEER INFORMATIE

Op nationaalpark-drents-friese-wold.nl vind je routes in en kaarten van de gebieden waar de hond los mag lopen.

HORECA

Bosbrasserie IJgenweis
Terwisscha 6a
8426 SJ Appelscha
ijgenweisappelscha.nl

- A** → Met je rug naar de horeca neem je het brede verharde pad **RD** langs de speelweide. Bij knooppunt 27 naar 23. Bij de kruising met het verharde fietspad begint het losloopegebied.
- B** → Voor de route van 16 km ga je bij deze kruising met fietspad **RA**. **RD** het pad naast het fietspad volgen. De hond mag loslopen op dit pad, niet in het bos. Je loopt langs het prachtige halfopen landschap met stuifduintjes, het Aekingerzand.
 - Verharde weg **RD** oversteken, pad achter afsluitboom. **RD**. Lees verder bij **D**.
 - Voor het rondje van 9 km ga je de markeringen van de knooppunten volgen. Naar 23 → 38 → 33 → 37. Ben je met een hondenbuggy ga dan bij het heideveld **RD**. T-splitsing **LA**, 1e **RA**, **RD** en op T-splitsing **LA**. Lees verder bij **C**.
 - Zonder buggy en met stevige waterdichte schoenen in het natte seizoen, volg je dus de markering van de knooppunten richting 37. Je komt langs een mooi vennetje met waterlelies.
 - Het paadje langs het ven **RD** volgen, met de bocht mee naar links. Pad van links negeren. **C** T-splitsing **LA** op schelpen(fiets)pad. Blijf **RD** lopen.
- C** → Bij het heideveld 2e **LA**, pad op de rand van bos en heide. Langs de picknicktafel. 1e **RA** (ook blauwe route).
 - **RD** blijven lopen. Je kruist een verhard fietspad.
 - Volgende kruising **RA**, dit pad gaat een heuveltje op.
 - **RD** lopen. Bij Y-splitsing rechts aanhouden.
 - **RD** blijven lopen. Het pad gaat door een vochtig bosgedeelte. Dit is goed te zien aan het sterrenmos op de zijanten van het uitgesleten smalle kronkelende paadje.



GROESBEEK

HELLINGEN MET RIJKE HISTORIE

Op de stuwwal van Nijmegen ligt het Groesbeekse Bos. Het kent een grote variatie in planten en bomen. De statige oude beukenlanen verwijzen naar het historische landgoed De Wolfsberg. Ook de enorme rododendrons herinneren aan vervlogen tijden. Wandelen in dit gebied betekent heuvelop en -af lopen. Je stijgt en daalt in totaal zo'n 192 m.

IMPRESSIE

Er zijn een aantal routes uitgezet in het losloopgebied. Ten westen van Groesbeek zijn drie routes uitgezet die tussen de 3,5 en 7 km lang zijn. Ten noorden van Groesbeek, in het gebied De But is een gemarkeerde route van zo'n 5 km. De hierna beschreven wandeling maakt voor een deel gebruik van deze wandelingen. Een dagtocht van 21 km is mogelijk door deze route te combineren met de route van 5 km in De But. In het bosgebied tussen deze routes, de Muntberg, moet de hond aangelijnd zijn (4,5 km). In het Groesbeekse Bos loopt ook een populaire MTB-route. Je kruist

deze regelmatig of loopt er een stukje parallel mee op.

De rijke historie van dit gebied is niet alleen te zien aan de vele oude bomen. Je komt ook interessante objecten tegen, zoals het 'bommen-bankje' en een stichtelijk woord van P.J.M. van Stokkum uit 1928. Als het helder weer is, word je getraakteerd op een vergezicht helemaal tot in Duitsland. Kortom, je viervoeter(s) en jij kunnen zich hier prima een hele dag vermaken.



- **RD** weer het fietspad oversteken. **RA**.
- Links aanhouden en direct weer **RA** over de brug.
- T-splitsing **RA** en **RD** over de brug voor het gemaal.

- B** → Negeer twee paden van links, ga met de bocht mee naar links en **RD** over bruggetje. Pad over de eilandjes volgen. Altijd rechts aanhouden. Je kruist een fietspad.
- 1e **RA**. Je passeert een kunstwerk (ijzeren bomen) in het water.
- Y-splitsing **LA**, over de brug.
- **LA** en **RD**.
- Je kruist een fietspad en op de

volgende kruising kun je schuin **RA**, een onverhard paadje in bij het voetgangersbord 'Kunstuiting'. Met de hondenbuggy kun je beter gewoon **RD**. Het onverharde paadje komt weer op het verharde pad uit.

- Vanaf het onverharde paadje dus **RA** op het verharde pad en rechts aanhouden, weer over de brug voor het gemaal.
- **RA** en links aanhouden langs de ingang van de kinderboerderij.
- Steeds rechts aanhouden.
- Bij het fietspad **RA**, weer over de Veeneikbrug.

- C** → **RD** langs de biezen, het Diemerbos in en 1e **RA** (knooppunt 48 naar 45).
- Pad volgen en over bruggetje. Ben je met een hondenbuggy, ga dan bij knooppunt 45 **RD** → 41 → 42: het pad tussen de bosrand en de sloot. Pak de beschrijving op bij .
- Zonder buggy ga je **LA** en voor de kruising met ruiterpad schuin **RA**, het onverharde (laarzen)pad tussen de bomen door.
- Negeer zijpaden. Het pad komt uit bij een brede sloot met verhard pad.  Neem het pad **RD**, tussen de houten hekjes door.
- Fietspad kruisen en verder op dit

(laarzen)pad.

- Je komt weer bij een fietspad.
- D** → Het volgende deel van de route vervolgt het laarzenpad. Als het al lang nat weer is geweest, is dit traject niet geschikt voor de hondenbuggy. Ga dan hier **LA**. 1e **LA**, de rode Natte Neuzenroute op en volg de rode pijltjes terug naar de parkeerplaats.
- Neem je wel het laarzenpad, blijf dan dit pad **RD** volgen. Fietspad kruisen.
- Op kruising van bospaden schuin rechts **RD**. Pad vervolgen. Je loopt de parkeerplaats op.